

om nog even mijn stukje over te lezen, dan zult Ge mij dit moeten toestemmen. Ik heb geen krans willen vlechten voor het bronwater (goede wijn behoeft dien immers niet?), maar zeide slechts: „De therapeutische „waarde is o. i. grooter, dan door Dr. KLINKERT er aan wordt toegeschreven”, en heb dit met de door ons verkregen cijfers aangetoond.

Ik weet niet, of uw ervaring omtrent gasthuispraktijk groot is: de mijne niet (anderhalf jaar als assistent te Leiden en vier jaar in het Haarlemsche gasthuis), maar in dien korten tijd is mijn ondervinding geweest, dat de chloroticae, die men onder behandeling krijgt, gewoonlijk, zoo niet altijd, dezulken zijn, die reeds van te voren te vergeefs thuis behandeld zijn, zoodat wij altijd met hardnekkige chlorose te doen hebben, die natuurlijk reeds met verschillende martialia behandeld zijn, en ik geloof van mijn Haarlemsche collegae zonder onderscheid te mogen aannemen, dat die behandeling een rationeele geweest zal zijn. Ik meen dus, dat de resultaten, welke ik heb medegedeeld juist (gij houdt het mij, hoop ik, ten goede, dat ik hierin met U geheel van opinie verschil) van meer waarde zijn, dan gij er aan toekent.

Mij dunkt het is haast overbodig U op de vraag „was de haemometer gecontroleerd?” een bevestigend antwoord te geven. Hij was behoorlijk gecontroleerd en de getallen werden eerst vastgesteld, nadat de correctie was aangebracht.

Het staalwater werd eerst gegeven, nadat de patiënten een paar weken in het gasthuis opgenomen waren.

En nu ten slotte een vraag: „waarom zullen wij aan chloroticae staalwater „geven, terwijl wij in de pilul. Blandii een middel bezitten, dat gemakkelijk „wordt opgenomen, hetgeen van het water zeker niet gezegd kan worden, en „dat *steeds* bij chlorosis in korten tijd tot genezing voert, iets wat van het „staalwater zeker nog niet getuigd kan worden.”

Ziet eens hier, geachte Collega! ik geloof, dat wij goed doen bij het vaststellen onzer therapie nooit te veel te generaliseeren. Dat de pilul. Blandii *steeds* tot genezing voeren, zult ge toch waarlijk niet gemeend hebben. Dr. KLINKERT heeft dit zelf ook erkend, en ieder eerlijk medicus met eenige ondervinding, zal U dit ook tegenspreken. Laat ons hierover dus niet twisten! Ik voor mij begroet het water uit de Wilhelmina-bron als een welkom therapeuticum, dat onder de vele martialia, reeds burgerrecht verkregen heeft, en dat steeds gaarne genomen wordt, zonder (voor zooverre mijn ervaring reikt) digestie-stoornissen te veroorzaken.

Geloof mij intusschen met collegiale groeten

Barneveld, 30 Juli 1894.

DR. VAN LINDEN VAN DEN HEUVELL.

FERRATINE—IJZER-ALBUMINAAT.

Naar aanleiding van den in een mijner referaten over „nieuwe ijzerpraeparaten” (I. blz. 1031, 1894) in dit *Tijdschrift* voorkomenden passus, dat „de „bereidingswijze van het reeds jaren in den handel voorkomende praeparaat „DE GROOT nog meer in het duister gehuld” zou zijn dan met die van het fer-

ratine het geval is, vestigde de Heer DE GROOT mijn aandacht op de in het Supplement der Ed. III onzer pharmacopee voorkomende bereidingswijze van zijn praeparaat. Het was mij, en anderen met mij, inderdaad onbekend, dat dit voorschrift aldaar was te vinden.

ZEEHUISEN.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — Voorbehoedmaatregelen. In het *British med. Journal* wordt het naderend cholera-gevaar besproken, in verband met de maatregelen, die de Staats-gezondheidsdienst daaromtrent genomen heeft. Gedurende 2 maanden zal de diarrhee gevoegd worden op de aangiftelijst van besmettelijke ziekten. Niet enkel staat de vijand gereed een inval te doen van af het vasteland, in Engeland zelf sluimeren mogelijk de kiemen der epidemie. Vanzelf doet zich de vraag voor: was de cholera in 1893 een voortzetting van die, welke in 1892 in onze havens werd binnengebracht, of wel onmiddellijk van het vasteland geïmporteerd? De ondervinding toch leert, dat een epidemie in het tweede jaar der verspreiding noodlottiger is dan in het eerste. Wanneer men gelooft, dat in 1893 het laatste het geval was, zullen in 1894 de sanitaire voorzieningen en voorzorgen aan een zware proef worden onderworpen. Engeland staat vooraan onder de Staten, waar de quarantaine verlaten werd voor die van sanitatie op uitgebreide schaal, toch zijn er nog zuinige gemeente-besturen, die niet doordrongen zijn van hun verantwoordelijkheid; nog zijn er plaatsen op het platteland, met onvoldoende waterleidingen enz., die een kweekplaats van infectie kunnen worden voor mijlen rondom, en kustplaatsen, waar de schepen onder onvoldoende contrôle staan. De koude regens der laatste weken hebben het onmiddellijk gevaar voor cholera echter geringer gemaakt en de gezondheidsdienst, die sedert 2 jaar geregeld inspecteert en reglementeert, zal te zijner tijd den anderen gezondheids-commissiën een aansporing zijn, zich bij het nemen van maatregelen, ter bestrijding der cholera, haren naam waardig te maken.

— **Dipsomania.** De *Medical Record* vestigt, naar aanleiding der jongste ongeregelheden te Chicago, de aandacht op den invloed, dien drankmisbruik op psychopathische personen uitoefent. Inderdaad komt *dipsomania*, d. i. de oogenblikkelijk hevige en ziekelijke behoefte aan sterken drank, alleen in die mate voor bij gedegeneerden. Tusschen de aanvallen in kunnen deze individuen weliswaar hun bezigheden verrichten, maar aan nauwkeurige observatie ontsnapt nimmer het gebrek aan harmonie in hun intellectueelen en zedelijken aanleg. Hun excentriciteiten mogen veelal onschadelijk zijn, zoodra zij zich openbaren in een enthousiast-revolutionnair redenaars- en volksmenners-talent, wordt hun ziekte een maatschappelijk vraagstuk.

— **Immoreele massage-inrichtingen.** Naar aanleiding der feiten, die het *British med. Journal* voor eenige weken aan het licht bracht, heeft de